

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра Хімії та охорони праці

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

1.1.05 ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ
(на залізничному транспорті)

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти магістр
(бакалавр, магістр)

Факультет / інститут (назва інституту, факультету)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва спеціалізації)
Транспорту і будівництва	27 - Транспорт	273 «Залізничний транспорт»	Локомотиви та локомотивне господарство

Розробники: Тарасов В.Ю., доцент кафедри ХОП, к.т.н., доцент
(прізвище та ініціали, посади, науковий ступінь та вчене звання) (підпис)

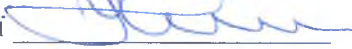
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії) ХОП

Протокол № 9 від «29» 05 2020 р.

Завідувач кафедри (голова предметної комісії): (Заїка Р.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету/інституту: транспорту і будівництва

Протокол № 10 від «17» 06 2020 року

Голова методичної комісії (Уваров П.Є)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ» (на залізничному транспорті) розроблено відповідно до освітньої програми підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістр із спеціальності 273 «Залізничний транспорт» ОПП «Локомотиви та локомотивне господарство»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення і науковий аналіз умов праці, виробничого обладнання, технологічних процесів з метою виявлення небезпечних і шкідливих виробничих факторів розробки заходів і засобів по створенню безпечних і здорових умов праці

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення даної дисципліни забезпечують дисципліни та базові знання та уявлення з знання та уявлення з питань безпеки життєдіяльності, взаємодії людини з навколишнім середовищем у повсякденній діяльності, основ фізіології і раціональних умов праці, анатоμο-фізіологічних наслідків впливу на людину небезпечних, шкідливих і вражаючих факторів, захисту персоналу, населення

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1.Метою викладання навчальної дисципліни є надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у хімічному виробництві.

1.2.Основними завданнями вивчення дисципліни є забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання (хімічних досліджень; хімічного аналізу, контролю та синтезу; хімічних, фармацевтичних, нафто-газових, харчових та агрохімічних технологій; біотехнологій; хімічної екології та контролю оточуючого середовища, криміналістики) через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

1.3. За результатами опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають професійні компетентності, перелік яких наведено в таблиці 1.1 в стовпці «Компетентності». Щоб набути кожен з перерахованих компетентностей, здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати знання, уміння, комунікативні здібності, а також здатність самостійно і відповідально здійснювати дії в контексті професії. Ці складові відповідають дескрипторам з Національної рамки кваліфікацій і надаються для кожної компетентності в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Відповідність компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій

Компетентності	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Здатність вирішувати поставлені задачі, демонструючи розуміння необхідності дотримання професійних і етичних стандартів високого рівня, а також правових рамок, що мають відношення до функціонування об'єктів залізничного транспорту України, зокрема питання персоналу, здоров'я,	основні методи взаємодії людини з навколишнім середовищем у повсякденній діяльності, основ фізіології і раціональних умов праці	ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності	спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності	Керувати технологічними процесами залізничних об'єктів та систем у відповідності з посадовими обов'язками, забезпечувати технічну безпеку виробництва в сфері своєї професійної діяльності. Визначати ризики, забезпечувати особисту безпеку та безпеку інших людей у сфері професійної діяльності.

безпеки і ризику (у тому числі екологічного ризику)				
---	--	--	--	--

Знання і навички, отримані на магістерському рівні при вивченні дисципліни будуть розвинуті на професійному рівні при виконанні магістерської роботи та в дисциплінах програми підготовки докторів філософії з наукової спеціальності 273 «Залізничний транспорт».

Знання і навички, отримані при вивченні дисципліни, будуть використовуватись у професійному контексті головного інженера (на транспорті), головного фахівця (залізничного транспорту), директора з транспорту, інженера з транспорту, науково-дослідного співробітника.

Перераховані компетентності є складовими інтегрованої професійної компетентності «Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у сфері залізничного транспорту відповідно до спеціалізації або у процесі подальшого навчання із застосуванням положень, теорій та методів природничих, технічних, інформаційних та соціально-економічних наук, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов», що відповідає восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Продемонстровані здобувачами вищої освіти знання, уміння, комунікативні здібності, самостійність і відповідальність в прийнятті рішень складаються в інтегрований програмний результат навчання «РН 10. Керувати технологічними процесами у відповідності з посадовими обов'язками, забезпечувати технічну безпеку виробництва в сфері своєї професійної діяльності» та «РН 12. Знати та визначати можливі ризики, забезпечувати особисту безпеку та безпеку інших людей у сфері професійної діяльності», що зв'язаний з дисципліною «Охорона праці в галузі» в освітній програмі «Локомотиви та локомотивне господарство» за спеціальністю 273 «Залізничний транспорт».

На вивчення навчальної дисципліни відводиться¹ 45 годин / 1,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни²

Тема 1. Законодавство в галузі охорони праці та організації безпечних умов праці.

Зміст теми. Законодавчі та нормативно-правові акти України з охорони праці в галузі. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці.

Тема 2. Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань і отруєнь на виробництві.

Зміст теми. Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Розслідування нещасних випадків. Спеціальне розслідування нещасних випадків. Розслідування професійних захворювань..

Тема 3. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу

Зміст теми. Загальні вимоги безпеки в галузі. Вимоги безпеки під час експлуатації основного технологічного обладнання, при підготовці сировини та при виробництві продукції. Вимоги безпеки до розміщення обладнання та утримання робочих місць. Забезпечення безпеки контрольно-вимірювальних приладів, автоматизованих систем управління, сигналізації та зв'язку.

Тема 4. Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях.

Зміст теми. Вимоги безпеки до лабораторних приміщень та обладнання для наукових досліджень. Організація наукових досліджень та основні наукові проблеми в галузі охорони праці..

Тема 5. Пожежна безпека

Зміст теми. Основні поняття та значення пожежної безпеки. Теоретичні основи горіння. Пожежовибухонебезпечність об'єктів. Система попередження пожеж.

¹ Надається загальний обсяг

² Надається повний тематичний план, до якого включаються всі теми без поділу на види занять

3. Рекомендована література

Базова

1. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці / В.Ц. Жидецький, В.С. Джигирей, О.В. Мельников – Львів : Афіша, 2001 – 350 с.
2. Охорона праці / [В.П. Кучерявий, Ю.Є. Павлюк, А.Д. Кузик [та інші]] ; за ред. В. Кучерявого. – Львів : Вид-во "Оріяна-Нова", 2007 – 368 с.
3. Практикум із охорони праці / В.Ц. Жидецький, В.С. Джигирей, В.М. Сторожук [та інші]; за ред. В.Ц. Жидецького. – Львів : Афіша, 2000 – 352 с.
4. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці / В.Ц. Жидецький – Львів : УАД, 2006 – 336 с.
5. Закон України «Про охорону праці».
6. Кодекс законів про працю України.
7. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
8. Закон України «Про пожежну безпеку».
9. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
10. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
11. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
12. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
13. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 р. № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
15. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 08.06.2004 р. № 151.
16. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
17. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
18. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
19. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
20. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
21. НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій». Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.
22. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
23. НПАОП 0.00-6.13-05 «Порядок організації державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду в системі Держнаглядохоронпраці України». Наказ Держнаглядохоронпраці від 30.03.2004 р. № 92.

Додаткова література

1. ДБН В.2.5-28-2006 «Природне і штучне освітлення».
2. ДСанПіН 3.3.6.096-2002 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів
3. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.
4. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної

5. НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

6. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі. Наказ МОЗ України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.1994 р. № 263/121.

7. Гігієнічні нормативи ГН 3.3.5-8-6.6.1-2002 «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2001 № 528.

8. Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2001 р. № 559.

9. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».

10. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».

11. Державна служба України з надзвичайних ситуацій – <http://www.dsns.gov.ua/>

12. Державна служба України з питань праці (Держпраці) - <http://dsp.gov.ua/>.

13. Фонд соціального страхування України – <http://www.fssu.gov.ua/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання³: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання

В освітньому процесі використовуються такі види контролю: поточний, рубіжний, семестровий контроль.

Поточний контроль проводиться на всіх видах занять у вигляді короткочасних аудиторних контрольних робіт, електронного тестування на сайті дистанційного навчання і домашніх контрольних робіт для заочної форми навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується для коригування методів і засобів навчання, а також для планування самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Примітки:

1. Програма навчальної дисципліни розробляється на основі освітньої програми.

2. На підставі програми навчальної дисципліни складається робоча програма навчальної дисципліни.

³ Вказуються форми проведення семестрового контролю: усна, письмова, комбінована, тестування тощо.